

Številka: 354-273/2020-5 (256)
Ljubljana, dne 15. 7. 2021

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA ZDRAVJE
DIREKTORAT ZA JAVNO ZDRAVJE
Štefanova ulica 5
1000 Ljubljana

Zadeva: Mnenje o verjetnosti pomembnejših vplivov plana na okolje in konkretne smernice za segment zdravje ljudi za plan: Občinski podrobni prostorski načrt za širitev kmetijskega gospodarstva z ID št. KMG-MID 100316899 v Očeslavcih, Občina Gornja Radgona
Mnenje po dopolnitvi dokumentacije

Skladno z vašo vlogo št. 354-149/2020-6 z dne 30. 06. 2021 vam posredujemo mnenje po 110. členu Zakona o urejanju prostora (Ur. l. RS, št. 61/17) in konkretne smernice za segment zdravje ljudi za plan Občinski podrobni prostorski načrt za širitev kmetijskega gospodarstva z ID št. KMG-MID 100316899 v Očeslavcih, Občina Gornja Radgona.

Zahtevek za izdelavo mnenja izvira iz vloge podjetja IBIS, d.o.o. Slovenska Bistrica, Trg Alfonza Šarha 1, 2310 Slovenska Bistrica, pod št. 11/2020-OPPN z dne 29. 6. 2021, ki je bila kot nosilec urejanja prostora posredovana Ministrstvu za zdravje in je bila priložena vaši vlogi.

Zahtevka za izdelavo konkretnih smernic nismo prejeli.

V pregled za izdelavo mnenja smo preko elektronske pošte prejeli naslednjo dokumentacijo:

- OPPN za širitev kmetijskega gospodarstva z ID št. KMG-MID 100316899 v Očeslavcih občina Gornja Radgona; faza: pobuda in izhodišča za pripravo OPPN; izdelovalec: IBIS d.o.o., Trg Alfonza Šarha 1, 2310 Slovenska Bistrica; št. naloge: 11/2020-OPPN; datum: julij 2020 (dopolnitev: junij 2021).

Kot izhodišče za izdelavo mnenja smo uporabili naslednjo zakonodajo in kriterije:

- 4. člen Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju (Uradni list RS, št. 72/06 – uradno prečiščeno besedilo, 114/06 – ZUTPG, 91/07, 76/08, 62/10 – ZUPJS, 87/11, 40/12 – ZUJF, 21/13 – ZUTD-A, 91/13, 99/13 – ZUPJS-C, 99/13 – ZSVarPre-C, 111/13 – ZMEPIZ-1, 95/14 – ZUJF-C, 47/15 – ZZSDT, 61/17 – ZUPŠ, 64/17 – ZZDej-K in 36/19).
- Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17 in 105/20).

- Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje, Ur.l. RS, št. 9/2009.
- Kriteriji za ugotavljanje sprejemljivosti planov s stališča pristojnosti varovanja zdravja ljudi pred vplivi iz okolja v postopkih celovite presoje vplivov na okolje (Verzija 2), ki so objavljeni na spletni strani Ministrstva za zdravje (<http://www.mz.gov.si/>).

Pri izdelavi mnenja smo upoštevali tudi Mnenje o verjetnosti pomembnejši vplivov plana na okolje za segment zdravje ljudi za plan: Občinski podrobni prostorski načrt za širitev kmetijskega gospodarstva z ID št. KMG-MID 100316899 v Očeslavcih, Občina Gornja Radgona, št. 354-273/2020-2 (256) z dne 23. 11. 2020, ki ga je za potrebe Ministrstva za zdravje izdelal Nacionalni inštitut za javno zdravje.

1 MNENJE O VERJETNOSTI POMEMBNEJŠIH VPLIVOV PLANA: VERJETNI POMEMBNI VPLIVI NA ZDRAVJE IN POČUTJE LJUDI

1.1 ZNAČILNOSTI IZHODIŠČ

a) Splošno o planu

Kmetija z ID št. KMG-MID 100316899 leži v naselju Očeslavci, ki se nahaja v jugovzhodnem delu Občine Gornja Radgona, približno 10 km od mesta Gornja Radgona. Objekti obravnavane kmetije so locirani na SZ robu naselja Očeslavci, na zemljišču s parc. št. 212/1, 209 in 212/2 vse k.o. 203 - Očeslavci (površina cca. 8.299 m²), ki je glede na OPN občine Gornja Radgona opredeljeno delno kot površine podeželskega naselja v nižinskem delu občine - SKn in delno kot najboljša kmetijska zemljišča - K1. Faktor pozidanosti je visok, kmetija na obstoječi lokaciji znotraj območja stavbnih zemljišč nima več možnosti širitve.

OPPN se pripravlja z namenom širitve kmetijskega gospodarstva. Potreba je izražena s strani investitorja, ki je mladi prevzemnik obstoječega družinskega kmetijskega gospodarstva. Predlagana širitev kmetije je v okviru na parc. št. 592/2 in delno na parc. št. 592/1 k.o. 203 – Očeslavci. Zemljišče je opredeljeno kot območje najboljših kmetijskih zemljišč - K1. Gre za zemljišče, ki je edino v neposredni bližini gospodarskih poslopij in je v lasti investitorja, tako da druga možnost za širitev kmetije ni možna. Poseg predvideva površino približno 7.345 m², kar bi omogočilo dovolj veliko površino za razvoj kmetije z izgradnjo dveh sodobnih hlevov in sicer hleva za mlado živino in hlev za krave molznice in presušene krave. Na območju je izdelana idejna zasnova, ki predvideva gradnjo dveh hlevov za skupaj približno 80 glav velike živine. Iz starega hleva se delno preseli goveja živina, do števila, ki bo zagotavljal normalne pogoje vzreje. Predlog širitve bi omogočil gradnjo kmetijski proizvodnji namenjenih objektov in njihovih spremljevalnih objektov oziroma naprav ter ureditev manipulativnih površin. Prostor bivanju ne bo namenjen, saj je nov stanovanjski objekt v neposredni bližini obstoječih gospodarskih objektov.

b) Ugotovitve v zvezi s planom

Severno in zahodno od območja OPPN se nahajajo kmetijske površine (njive), vzhodno obstoječa kmetija ter južno sosednji stanovanjski objekt s kmetijo.

Območje OPPN bo navezano na obstoječo dovozno lokalno cesto LC 104041. V okviru predvidenega OPPN bodo načrtovane priključitve bodočih objektov na javno komunalno infrastrukturo, in sicer cestno omrežje, električno omrežje, vodovod. Izvede se ločen vodotesen sistem kanalizacije za odvajanje onesnaženih fekalnih in meteornih voda.

Območje se nahaja znotraj III. območja varstva pred hrupom.

Obravnavano območje se nahaja na vodovarstvenem območju vrelni nivo Murska Sobota (režim 5). V okolici predvidenega plana se nahajajo številna pretečena vodna dovoljenja za lastno oskrbo s pitno vodo (datum veljavnosti 31. 12. 2020). Najbližje pretečeno vodno dovoljenje za lastno oskrbo s pitno vodo se nahaja jugovzhodno od območja, v oddaljenosti 61 m (številka zadeve: 35526-13489/2004).

Vzhodno od območja OPPN, v oddaljenosti 89 m, teče občasni vodotok.

1.2 ZNAČILNOSTI VPLIVOV IN OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA ZARADI VPLIVOV PLANA

a) Značilnosti vplivov

V zvezi z izvedbo plana lahko pričakujemo naslednje pomembnejše vplive na okolje, ki imajo lahko vpliv tudi na zdravje in počutje ljudi:

Faza gradnje:

- onesnaževanje zraka predvsem s prahom zaradi gradbenih del,
- obremenjevanje okolja s hrupom prav tako zaradi gradbenih del,
- nastajanje gradbenih odpadkov vključno z zemeljskimi izkopi,
- onesnaževanje tal, površinske vode in podzemne vode v primeru neustreznega ravnanja z nevarnimi snovmi ali nevarnimi odpadki ali nezgode z njimi v povezavi z gradbenimi deli.

Faza obratovanja:

- onesnaževanje zraka zaradi lokalnega prometa z motornimi vozili,
- obremenjevanje okolja s hrupom zaradi lokalnega prometa z motornimi vozili,
- nastajanje gnojevke,
- nastajanje komunalnih odpadkov,
- nastajanje komunalnih odpadnih vod in onesnaženih padavinskih odpadnih voda.

b) Značilnosti območij, ki bodo verjetno prizadeta

Prizadeti so lahko predvsem stanovanjski objekti južno in vzhodno od območja predvidenega plana ter vodovarstveno območje vrelni nivo Murska Sobota.

1.3 POMEN IN RANLJIVOST OBMOČIJ, KI BODO VERJETNO PRIZADETA

Območja, ki bodo verjetno prizadeta, so stanovanjska območja, ki jih z vidika vplivov onesnaževanja okolja na zdravje ljudi ocenjujemo kot ranljiva.

Z vidika vplivov na zdravje ljudi kot ranljivo obravnavamo vodovarstveno območje vrelni nivo Murska Sobota iz katerega se zajema naravna mineralna voda za podjetje Radenska v Občini Radenci.

1.4 MNENJE O VERJETNEM POMEMBNEM VPLIVU NA ZDRAVJE LJUDI:

Na podlagi podatkov o značilnostih plana, podatkov o značilnostih vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana ter podatkov o pomenu ranljivosti območij, ki bodo verjetno prizadeta ocenjujemo, da izvedba plana Občinski podrobni prostorski načrt za širitev kmetijskega gospodarstva z ID št. KMG-MID 100316899 v Očeslavih, v obliki in obsegu kot je to opisano v izhodiščih plana, verjetno ne bo imela pomembnega vpliva na zdravje in počutje ljudi.

Pri izdelavi mnenja smo upoštevali, da bodo pri izvedbi plana upoštevane tudi zahteve za varovanje okolja, ki izhajajo iz prilog k zgoraj citiranim Izhodiščem, npr. zahteva, da morajo biti (obstoječe) gnojne jame in gnojišče urejene vodotesno¹.

OPOMBA:

Mnenje je izdelano s predpostavko, da bodo v planu upoštevane konkretne smernice podane v nadaljevanju tega mnenja.

Stopnja upoštevanja smernic bo preverjena v naslednjih fazah sprejemanja plana.

OBRAZLOŽITEV

Rezultati preveritve pričakovanih vplivov na okolje, ki jih bo glede na

- značilnosti plana,
- značilnosti vplivov in območij, ki bodo verjetno prizadeta zaradi vplivov plana
- pomen in ranljivost območij, ki bodo verjetno prizadeta

povzročila izvedba obravnavanega plana in imajo lahko vpliv na zdravje in počutje ljudi, so pokazali, da spremembe posameznih sestavin okolja (kakovost zunanjega zraka, obremenjenost okolja s hrupom, nastajanje komunalnih in onesnaženih padavinskih odpadnih voda, kakovost površinskih in podzemnih voda, oskrba s pitno vodo, ravnanje z odpadki) v obliki in obsegu kot je to opisano v izhodiščih plana verjetno ne bodo tolikšne, da bi lahko pomembneje vplivale na zdravje ljudi.

POJASNILA V ZVEZI Z OCENJEVANJEM VPLIVOV NA ZDRAVJE LJUDI:

Izhodišča, ki so bila uporabljena za mnenje o verjetnem pomembnem vplivu na zdravje ljudi, so naslednja:

- Odločitve o sprejemljivosti vplivov na zdravje temeljijo na mejnih vrednostih za onesnaženost okolja, ki so določene z veljavno slovensko zakonodajo s področja okolja (npr. za onesnaženost zraka, hrup v naravnem in življenjskem okolju, kakovost pitne vode, itd) ter drugih nacionalnih predpisih s področja ravnanja z okoljem, ki določajo mejne vrednosti, pravila ravnanja in podobno (npr. predpisi s področja urejanja emisij v vode in zrak, ravnanje z odpadki, itd.).
- V primeru presoje vpliva hrupa na zdravje in počutje ljudi pri oceni smiselno upoštevamo tudi smernice Svetovne zdravstvene organizacije iz leta 2018.
- Navedba v mnenju »da izvedba plana/posega verjetno ne bo imela pomembnejših vplivov na zdravje ljudi« pomeni, da stopnja tveganja za zdravje ljudi najverjetneje ne bo večja, kot je zajeta v mejne vrednosti, ki so določene z okoljsko zakonodajo. Z okoljsko zakonodajo določene mejne vrednosti so stvar politične odločitve in ne jamčijo popolne odsotnosti tveganja za pojav negativnih učinkov na zdravje ljudi.
- Pri izdelavi mnenja smo upoštevali tudi, da bodo izvajalci del in upravljavci posega v času življenjske dobe posega (gradnja, obratovanje, odstranitev) spoštovali pripadajočo veljavno okoljsko zakonodajo in drugo pripadajočo zakonodajo, ki je namenjena varovanju zdravja ljudi.

¹ Ekološka ocena vpliva na okolje-gnojenje z organskimi dušikovimi gnojili in ustreznost kapacitet gnojnih jam oziroma jam za gnojevko za načrtovano investicijo za gradnjo novega hleva za krave molznice, izdelovalec KGZS Ptuj, mag. Anton Hohler, univ. dipl. ing,

2 KONKRETNE SMERNICE

2.1 ZRAK

V fazi gradnje je treba izvajati ukrepe za preprečevanje prašenja. Smiselno naj se uporabijo določila Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč, Uradni list RS, št. 21/11.

2.2 HRUP

Načrtovana širitev kmetijskega gospodarstva (izgradnja dveh sodobnih hlevov) lahko povzroča dodaten hrup v okolju zaradi delovanja delovne opreme in strojev ter prezračevalnih naprav. Naprave naj se namestijo na način, da bodo čim bolj oddaljene od stanovanjskih stavb v bližini. Hrup naprav naj se v vsakem primeru zmanjša na najmanjšo možno raven.

V fazi gradnje je treba izvajati ukrepe za zmanjševanje hrupa. Smiselno naj se uporabijo določila Uredbe o mejnih vrednostih kazalcev hrupa v okolju.

2.3 VODE

Zaradi varovanja površinskih in podzemnih voda ter tal pred onesnaženjem, zlasti z nevarnimi snovmi morajo biti prostori in mesta, kjer se bodo med gradnjo, obratovanjem in opustitvijo dejavnosti pretakale/pretovaljale, skladiščile, uporabljale nevarne snovi, njihova embalaža in ostanki, vključno z ustrezno ureditvijo začasnega skladiščenja nevarnih odpadkov (npr.: pokrita parkirišča in manipulativne površine z motornimi vozili in delovnimi stroji, motorna goriva, motorna olja in maziva ter pesticidi, hlevi, živinski gnoj, gnojevka, s pretakališči in črpališči za odvajanje) morajo biti urejeni kot zadrževalni sistem - lovilna skleda, brez odtokov, neprepustna za vodo, odporna na vse snovi, ki se lahko v njej nahajajo, dovolj velika, da zajamejo vso morebiti razlito ali razsuto količino snovi.

Prometne manipulativne, intervencijske površine in površine mirujočega prometa (npr. parkirišča kmetijskih strojev in mehanizacije) morajo biti utrjene, odvajanje onesnaženih padavinskih odpadnih voda s teh površin mora biti urejeno preko zadrževalnikov, usedalnikov, lovilnikov olj. Pri odvajanju in čiščenju padavinskih voda je treba ločeno obravnavati rešitve za čiste padavinske vode in onesnažene odpadne padavinske vode.

Pripravili:

Andrej Uršič, univ. dipl. biol.

ANDREJ
URŠIČ

Digitalno podpisal
ANDREJ URŠIČ
Datum: 2021.07.15
08:10:56 +02'00'

dr. Sonja Jeram, univ. dipl. biol.

SONJA
JERAM

Digitalno podpisal
SONJA JERAM
Datum: 2021.07.15
08:57:18 +02'00'

Ivanka Gale, dr. med., spec. hig. in javn. zdravja

IVANKA
GALE

Digitalno podpisal
IVANKA GALE
Datum: 2021.07.15
08:30:54 +02'00'

Maša Ceglar, dipl. san. inž. (UN)

MAŠA
CEGLAR

Digitalno podpisal
MAŠA CEGLAR
Datum:
2021.07.15
08:24:48 +02'00'

za Peter Otorepec, dr. med. spec. higijene in MDPŠ
Predstojnik

V vednost:

- naslov
- arhiv, tu

IRENA VENINŠEK PERPAR

Digitalno podpisal IRENA VENINŠEK PERPAR
Datum: 2021.07.15 09:07:37 +02'00'

